Kirjallinen kysymys KK 100/2021 vp

Ritva Elomaa ps

Kirjallinen kysymys varhaiskasvatuksen työvoimapulasta

Eduskunnan puhemiehelle

Varhaiskasvatuksessa vallitsee tällä hetkellä vakava työvoimapula. Julkisten alojen eläkevakuuttajan Kevan työelämäennusteen mukaan uusien varhaiskasvatuksen opettajien tarve vuoteen 2030 mennessä olisi peräti 4 700. Tämä korkea luku selittyy varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrän jatkuvalla kasvulla. Varhaiskasvatuksen alalla pätevän työvoiman rekrytointiin liittyvät ongelmat korostuvat kasvukeskuksissa, joissa muuttoliike kasvattaa jatkuvasti varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrää.

Vuonna 2018 toteutetun varhaiskasvatuslain päivityksen seurauksena varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksia nostettiin, mikä tarkoitti käytännössä loppua varhaiskasvatuksen sosionomien koulutukselle ammattikorkeakouluissa. Varhaiskasvatuksen pätevyyden saavat vielä syksyllä 2019 ammattikorkeakouluopintonsa aloittaneet sosionomit, jotka suorittavat varhaiskasvatuksen ja sosiaalipedagogiikan opetusta sisältävät opintonsa loppuun 31.7.2023 mennessä. Tämän jälkeen varhaiskasvatuksen ammattilaisten koulutus loppuu ammattikorkeakouluissa.

Olin mukana jättämässä perussuomalaisten vastalausetta sivistysvaliokunnan varhaiskasvatuslain muutosta koskevaan mietintöön (HE 40/2018 vp). Katsoimme tuolloin, että varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksien tiukennukset johtavat ongelmiin koulutetun henkilökunnan rekrytoinnissa. Näin on jo nyt tapahtunut, ja tilanne vaikuttaa pahenevan entisestään.

Tällä hetkellä näyttää vahvasti siltä, että pätevyysvaatimusten muuttaminen ja varhaiskasvatuksen ammattikorkeakoulutuksen alasajo oli suuri virhe. Kun koulutuksen saanutta työvoimaa ei ole tarjolla, joudutaan turvautumaan sijaisiin, joilla ei välttämättä ole ollenkaan soveltuvaa koulutusta. Alan työvoimapulaa ollaan paikkaamassa myös ulkomaalaisella työvoimalla. Ulkomailla suoritetun koulutuksen soveltuvuutta suomalaiseen varhaiskasvatustyöhön on haastavaa arvioida. Lisäksi huono suomen kielen osaaminen ja vähäinen kulttuurin tuntemus aiheuttavat väistämättä haasteita käytännön työssä.

Varhaiskasvatuksen piirissä oleville lapsille tulee taata laadukas opetus hyvällä suomen kielellä. Lapset viettävät merkittävän osan ajastaan päivähoidossa, joten on äärimmäisen tärkeää kyetä luomaan suomen kielen taidon kehityksen kannalta paras mahdollinen ympäristö. Tämä edellyttää henkilökunnalta hyvää suomen kielen osaamista. Lapsia tulee tukea omaksumaan varhaiskasvatuksessa hyvät valmiudet ilmaista itseään suomen kielellä. Hyvä kotimaisen kielen osaaminen luo vahvan pohjan myös kaikelle muulle oppimiselle tulevaisuudessa.

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 100/2021 vp

Varhaiskasvatusalan työvoimapulan ratkaisemiseksi ei riitä pelkkä aloituspaikkojen lisääminen yliopistoissa vaan tarvitaan lisäksi muita toimia. Hallituksen tulisi arvioida tilannetta kokonaisuutena ja ryhtyä toimenpiteisiin, joilla turvataan osaavan työvoiman tarjonta varhaiskasvatuksen alalla pitkälle tulevaisuuteen. Yksi toimenpide olisi palata varhaiskasvatuksen opettajien koulutusjärjestelmään, jossa osaavaa työvoimaa alalle valmistuisi yliopistoista sekä ammattikorkeakouluista. Sosionomeille tulisi mahdollistaa täydennyskoulutuksen kautta väylä varhaiskasvatuksen alalla työskentelyyn. Näin voitaisiin helpottaa alan osaajapulaa. Lisäksi katson, että on järkevämpää hakea ratkaisua työvoimapulaan palkkaamalla henkilökuntaa Suomesta kuin alkaa rekrytoida työntekijöitä ulkomailta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus tulee ratkaisemaan työvoimapulan varhaiskasvatuksen toimialalla,

tulisiko sosionomeille mahdollistaa pätevöityminen varhaiskasvatuksen ammattilaisiksi lisäkoulutuksella ja

millaisina hallitus pitää vuoden 2018 varhaiskasvatuslain uudistuksen vaikutuksia alan työvoimatilanteen sekä varhaiskasvatuksen laadun kautta arvioituina?

Helsingissä 4.3.2021

Ritva Elomaa ps